

Johanniter Nederland

Jaarverslag 2018

Voorwoord

Johanniter Nederland kijkt terug op een mooi jaar waarin veel in gang is gezet. Er waren vooraf drie aandachtsgebieden geformuleerd die richting gaven aan alle activiteiten:

1. Het verbinden van de pijlers van ons werk.
2. Meer aandacht voor de impact van het werk.
3. De ontwikkeling van een nieuwe pijler/activiteit.

Op al deze gebieden zijn grote stappen gezet. Het doet ons dan ook veel plezier te kunnen melden dat in 2018 de basis is gelegd voor een geheel nieuwe activiteit van Johanniter Nederland en dat tevens de voorbereidingen zijn getroffen voor een vernieuwd vakantieaanbod.

Daarnaast is de stichting zich meer gaan positioneren als een organisatie die zich inzet voor kwetsbare mensen en in mindere mate als vrijwilligersorganisatie alleen. Hiermee verruimen wij onze focus naar het doel wat we voor ogen hebben; iets betekenen voor hen die zonder hulp of steun aan de zijlijn blijven staan en degene die voor hen zorgen.

Het spreekt voor zich dat de vrijwilligers hierin onverminderd een essentiële rol spelen. Zij stellen hun tijd en energie beschikbaar en zijn daarmee van onschatbare waarde voor onze stichting, voor de samenleving – waar de zorg niet meer de organiseren is zonder vrijwilligers – en vooral voor al die mensen die in Nederland die van deze zorg afhankelijk zijn.

Graag wil ik hierbij Lidwien van der Reep en de medewerkers van Johanniter Nederland hartelijk danken voor hun grote inzet in het afgelopen jaar. Uiteraard dank ik alle vrijwilligers voor hun bijdrage in het afgelopen jaar en hopen dat wij als stichting samen met hen ook in 2019 weer een klein beetje kunnen bijdrage aan de kwaliteit van leven van talloze mensen en daarmee aan meer samenhang in onze maatschappij.

Aernout van Citters,
voorzitter Johanniter Nederland.

Over Johanniter Nederland

Wij werken mét mensen vóór mensen. Onze vrijwilligers zetten zich in voor diegenen die door ziekte, ouderdom, een beperking of sociaal isolement minder vanzelfsprekend kunnen meedoen in de samenleving. Wij nemen praktisch drempels weg, zorgen voor plezierige momenten en creëren een breed scala aan ontmoetingen. Hiermee verrijken wij het leven van alle betrokkenen. In onze visie moet hulp geven en hulp ontvangen vanzelfsprekend zijn.

Een groot deel van de circa 4.000 vrijwilligers is actief in de zogenaamde 'Johanniter groepen'. Dit zijn regionaal georganiseerde vrijwilligersgroepen in onder meer verzorgingshuizen, ziekenhuizen, inloophuizen en hospices. Daarnaast organiseert Johanniter Nederland al ruim 60 jaar aangepaste vakanties voor mensen met een zorgvraag. De uitvoering hiervan ligt wederom bij vrijwilligers.

Het ondersteunen van dit brede scala aan vrijwilligers is een belangrijk aandachtsgebied voor Johanniter Nederland. Wij investeren graag in de kennis en kunde van onze vrijwilligers omdat zo de kwaliteit van onze diensten toeneemt. Goed geschoolde en gemotiveerde vrijwilligers zijn essentieel als we ervoor willen zorgen dat kwetsbare mensen in onze samenleving de steun blijven krijgen die zij nodig hebben. Daar zetten wij ons met veel overtuiging voor in.

Daarnaast zijn wij alert als het gaat om ontwikkelingen binnen het domein Zorg & Welzijn. Wat gebeurt er in de samenleving? Welke behoeften ontstaan hierdoor? Voor wie kunnen wij iets betekenen? Hier proberen wij waar zinvol en mogelijk op in te spelen, al dan niet in samenwerking met andere organisaties.

Onze activiteiten in 2018

Johanniter vakanties

In 2018 zijn vijf Johanniter vakantieweken georganiseerd voor mensen die vanwege leeftijd, ziekte of een beperking niet zelfstandig met vakantie kunnen gaan. In totaal gingen 109 gasten mee, onder wie ook een aantal mantelzorgers, en een zelfde aantal vrijwilligers.

Hoewel Johanniter Nederland deze vakanties al sinds 1957 met succes organiseert, groeide de afgelopen jaren het besef dat het verstandig zou zijn een aantal zaken op een andere manier aan te pakken. Immers de samenleving en de manier waarop de zorg georganiseerd wordt veranderen en hier moeten wij op inspelen. Daarom is in 2017 en 2018 een breed onderzoek naar de Johanniter vakantieweken uitgevoerd. Hierbij is naar tal van facetten van onze vakantieweken gekeken als ook naar het maatschappelijk veld en naar de aanpak van andere aanbieders van aangepaste vakanties. Het doel was te onderzoeken welke aanpassingen er nodig zijn om onze vakanties ook in de toekomst met succes te kunnen blijven aanbieden.

Om de mening, ervaring en kennis van vrijwilligers bij plannen voor de toekomst te betrekken, is begin 2018 is een klankbordgroep van vijftig vakantie-vrijwilligers uitgenodigd om over het onderzoek in gesprek te gaan. Als leidraad kregen zij per onderwerp een overzicht waarin kansen, knelpunten, het maatschappelijk veld en mogelijke oplossingen werden benoemd. In groepjes werd hierover gebrainstormd. De uitkomsten werden plenair gepresenteerd.

Deze uitkomsten betroffen hoofdzakelijk voorstellen voor kleine wijzigingen en gaven geen duidelijke richting voor de toekomst aan. Wel werd duidelijk dat we te maken hebben met een zeer betrokken achterban van vrijwilligers. Het feit dat zij werden geraadpleegd in dit proces werd door hen zeer gewaardeerd. Ook ontstond er draagkracht voor veranderingen.

Vervolgens is intern een plan ontwikkeld voor de Johanniter vakanties van 2019. Het aantal reguliere vakantieweken is teruggebracht van vijf naar drie en er zijn nieuwe vakantievormen bedacht: een midweek en vier lange weekends. Hierbij richten wij ons ook op nieuwe doelgroepen voor wie een reguliere vakantie geen optie is: jong volwassenen met een verstandelijke beperking, basisschoolkinderen uit minder bedeelde gezinnen en alleengaande ouderen. We brengen dus meer diversiteit aan in vakantieduur en doelgroep. Daarnaast zullen de nieuwe vakanties ook op een andere manier worden georganiseerd, waardoor we tegen dezelfde kosten aan 140 mensen een vakantie kunnen aanbieden in plaats van aan 100 zoals de jaren daarvoor. In 2019 worden de nieuwe plannen voor het eerst in praktijk gebracht.

Johanniter groepen

De meeste Johanniter vrijwilligers zijn actief in één van de ruim dertig Johanniter vrijwilligersgroepen. Dit zijn lokale groepen, doorgaans gelieerd aan een zorg- of welzijnsinstelling zoals een ziekenhuis, verzorgingshuis, inloophuis of een hospice. Deze groepen functioneren zelfstandig of onder aansturing van de desbetreffende instelling en worden aanvullend ondersteund door Johanniter Nederland.

In 2017 was al veel energie gestoken in het verstevigen van de band met de vrijwilligersgroepen. Het doel was ondermeer om meer duidelijkheid te verschaffen over wat de stichting voor de vrijwilligers

en voor de instelling kan betekenen. In 2018 hebben we opnieuw veel aandacht gehad voor het contact met de groepen. Duidelijk is dat dit zich terugbetaalt; coördinatoren weten ons steeds vaker te vinden als ze een vraag of een trainingsverzoek hebben. Ook is er steeds meer dialoog tussen Johanniter Nederland en bestuurders van instellingen waar Johanniter vrijwilligers actief zijn; er is een vruchtbare bodem gecreëerd voor samenwerking. Daarnaast benutten wij steeds meer de rol als ‘verbinder’ binnen het Johanniter netwerk. Een kwestie die voor een coördinator van de ene groep een uitdaging vormt, is soms bij een andere groep al opgelost. In zo’n geval brengen wij beide partijen met elkaar in contact. Deze verbindende rol beschouwen wij als een belangrijke meerwaarde van Johanniter Nederland. Daarbij verbinden wij waar mogelijk en zinvol onze contactpersonen bij Johanniter instellingen ook met andere partijen. Zo nodigden we een groot aantal coördinatoren en bestuurders uit voor een NOV conferentie waarvan Johanniter Nederland een van de organiserende partijen was. Hier werd enthousiast gebruik van gemaakt.

Ook konden we een groep van 400 nieuwe Johanniter vrijwilligers verwelkomen toen in augustus zorgaanbieder Zorgstroom en Johanniter Nederland een samenwerkingsovereenkomst tekenden. Zorgstroom is een zorgverlener in thuiszorg, wonen & zorg en dagbesteding, met tal van locaties op Walcheren. Vanuit de historie waren er al banden met het hospice van Zorgstroom en we zijn heel verheugd dat we nu voor alle locaties iets kunnen betekenen. Zorgstroom is bovendien zeer voortvarend en succesvol ingesprongen op de transities in de zorg, waarmee het voor ons een inspirerende samenwerkingspartner is.

Vrijwilligersondersteuning

Het ondersteunen van vrijwilligers is niet het doel van onze organisatie. Wel is het inzetten van vrijwilligers een zeer belangrijk middel om ons doel – iets betekenen voor kwetsbare mensen in de samenleving – te bereiken. Het is dus essentieel dat wij investeren in onze vrijwilligers; door aandacht te geven, waardering te tonen en ervoor te zorgen dat zij hun werk optimaal kunnen doen.

Het uiten van onze waardering voor de vrijwilligers doen we onder meer door het uitreiken van Johanniter spelden aan vrijwilligers die minimaal een jaar actief zijn geweest. Daarnaast zijn er onderscheidingen voor vrijwilligers die langer actief zijn. In 2018 kregen <aantal> zo’n onderscheiding, doorgaans uitgereikt tijdens een feestelijke bijeenkomst waarbij een bestuurslid van Johanniter Nederland een dankwoord uitsprak.

Een andere manier om onze vrijwilligers te bedanken is via de jaarlijkse vrijwilligersdag. In 2018 werd deze georganiseerd bij Paleis Soestdijk. Het aantal aanmeldingen – ruim 300 – was beduidend hoger dan voorgaande jaren en de dag was een daverend succes. Nog wekenlang druppelden bedankmailtjes en brieven binnen van enthousiaste vrijwilligers. Voor ons een stimulans én een uitdaging om in 2019 opnieuw zoveel vrijwilligers een geweldige dag te bezorgen.

Omdat vrijwilligers de laatste jaren veel te maken hebben met veranderingen in de zorg, willen wij hen niet alleen bedanken, maar ook inhoudelijk ondersteunen. Door het vergroten van hun kennis en kunde kunnen zij slagvaardig en met plezier hun werk doen. Hierbij hebben wij geleerd dat een schoolse aanpak minder oplevert dan methodes waar leren gecombineerd wordt met plezier en ontmoeting. Dit is dan ook het uitgangspunt bij ons ondersteuningsprogramma het Johanniter Schoolplein, dat wij vanaf 2016 ontwikkelden.

Het Johanniter Schoolplein is een vraaggerichte leeromgeving met een breed scala aan ondersteunende activiteiten en middelen. Met het Johanniter Schoolplein willen wij aan zoveel mogelijk ontwikkelbehoeften van onze vrijwilligers tegemoet komen. En bij voorkeur op een manier die ontspannen en laagdrempelig is, vanuit de gedachte dat leren ook leuk moet zijn.

De ondersteunende middelen en activiteiten worden veelal op aanvraag van een vrijwilligersgroep ontwikkeld. Waar mogelijk worden ze vervolgens beschikbaar gesteld aan alle vrijwilligers. In 2018 produceerden wij voor het Johanniter Schoolplein vijf nieuwe filmpjes over situaties waar vrijwilligers mee te maken kunnen krijgen. De onderwerpen werden aangedragen door vrijwilligers van een zorginstelling, maar de uiteindelijke filmpjes zijn beschikbaar voor alle groepen en kunnen naar eigen inzicht worden ingezet.

Op aanvraag zijn er in 2018 <aantal> trainingen ontwikkeld. Daarnaast hadden alle vrijwilligers al de mogelijkheid kosteloos een training te volgen over omgaan met dementie. In 2018 is het ondersteuningsprogramma uitgebreid met een tool box over dit onderwerp.

Het hoogtepunt onder de noemer Johanniter Schoolplein was in 2018 wat ons betreft de theatervoorstelling in het Gooiland Theater in Hilversum voor ruim 400 vrijwilligers. Hiermee borduurden wij voort op het succes van de theatervoorstellingen over dementie die wij in 2017 aan onze vrijwilligers aanboden. De voorstelling in 2018 was voor ons op maat gemaakt en had de titel 'Kwaliteit van leven en geven'. Wat is er de laatste jaren veranderd? Waar loop je als vrijwilliger tegenaan? Welke oplossingen kun je daarvoor verzinnen? Bij deze voorstelling kon het publiek niet lui achterover leunen maar werd een actieve rol verwacht. Aan de hand van suggesties en ideeën uit de zaal werden scènes en liedjes geïmproviseerd om het geheel aanschouwelijk te maken. Dit leidde tot mooie inzichten, ontroerende verhalen en veel herkenning. De voorstelling werd afgesloten met een wervelend optreden van Karin Bloemen. Zij bracht een muzikale ode aan het vrijwilligerswerk, met als klapstuk een prachtig lied, speciaal door haar geschreven om de vrijwilligers van Johanniter Nederland te bedanken voor al hun inzet.

Naast theater en show bracht de middag veel sociale interactie. Vooraf, in de pauze en na afloop waren er drankjes en hapjes en ontstonden er levendige gesprekken tussen de aanwezigen. De voorstelling nodigde uit om ervaringen rond vrijwilligerswerk met elkaar te delen. Dit is precies wat Johanniter Nederland met dit evenement voor ogen had: vrijwilligers met elkaar verbinden en hen op een laagdrempelige manier weer een beetje wijzer te maken.

Nieuwe activiteit

Eén van de plannen voor 2018 was het ontwikkelen van een nieuwe pijler/activiteit. De gedachte hierachter is dat Johanniter Nederland nu op een smalle basis opereert; we organiseren vakanties en ondersteunen vrijwilligersgroepen. Dat maakt ons kwetsbaar als het met één van deze twee pijlers minder goed gaat. Met een extra activiteit kunnen we bovendien de impact van ons werk verhogen en het percentage overheadkosten verlagen. Er zijn een paar voorwaarden geformuleerd, waaronder

relevantie voor meerdere jaren en aantoonbare behoefte in de markt. Uiteindelijk zijn twee mogelijke nieuwe activiteiten in 2018 verder onderzocht.

Het ene idee is het oprichten van een eigen Johanniter hotel, waar een groot aantal ouderen en zorgbehoevenden jaarrond een verzorgde vakantie kan vieren. Mogelijk kan de locatie nog een paar aanvullende zorgfaciliteiten bieden en/of andere maatschappelijke functies vervullen. Er is een verkennend onderzoek gedaan naar mogelijke locaties hiervoor en er is gekeken naar de exploitatie en de markt. Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om in eerste instantie voorrang te geven aan een andere nieuwe activiteit.

De tweede activiteit die in 2018 is onderzocht, uitgewerkt én die in 2019 van start zal gaan, is het gratis ter beschikking stellen van rolstoelbussen aan zorginstellingen via een leaseconstructie. De gedachte hierachter is dat zorginstellingen grote noodzaak zien om leuke dingen voor cliënten/bewoners te organiseren. Denk bijvoorbeeld aan groepsuitjes of het vervullen van persoonlijke wensen, zoals het bezoeken van een familielid. Dit wordt gezien als een belangrijk onderdeel van de belevingsgerichte zorg, de kwaliteit van leven die men wil bieden en het bestrijden van eenzaamheid. Vaak kan dit echt niet georganiseerd worden omdat het vervoer ontbreekt; zonder rolstoelbus is het voor veel bewoners niet mogelijk om deel te nemen als er iets leuks wordt ondernomen.

Er is onderzocht hoe Johanniter Nederland hierin iets zou kunnen betekenen. Instellingen gaven aan dat ze graag een rolstoelbus ter beschikking zouden krijgen, maar dat ze de kosten die gemoeid zijn met het beheer van een eigen bus, zoals onderhoud en verzekering, niet kunnen dragen. Daarom heeft Johanniter Nederland een plan ontwikkeld waarbij instellingen via een leaseconstructie beschikking krijgen over een rolstoelbus. Johanniter Nederland neemt de kosten op zich, maar stelt wel een aantal voorwaarden voor het gebruik. Zo moet er een minimaal aantal vervoerseenheden per week zijn en de bus mag alleen ingezet worden voor activiteiten die anders niet zouden kunnen plaatsvinden.

Er is eind 2018 en begin 2019 financiering gevonden voor twee rolstoelbussen die eind 2019 geleverd zullen worden. Deze worden gegund aan twee zorginstellingen die goed konden motiveren wat de meerwaarde van een rolstoelbus zou zijn voor de bewoners/cliënten. Ook konden zij voldoen aan de door ons gestelde voorwaarden. De ambitie van Johanniter Nederland is om deze activiteit in de toekomst verder uit te bouwen.

Bedrijfsvoering in 2018

Bestuur

Het bestuur van Johanniter Nederland bestond in 2018 uit 9 personen. Twee bestuursleden traden af omdat hun termijn er op zat. Er zijn geschikte nieuwe kandidaten gevonden. Het bestuur heeft in 2018 in samenspraak met de directeur gewerkt aan de vernieuwing van de Johanniter vakanties en aan het ontwikkelen van een nieuwe activiteit voor de stichting.

Medewerkers

Vanaf januari 2018 werd het team van drie medewerkers en een directeur voor de periode van bijna een jaar versterkt met een tijdelijke medewerker die onder andere belast was met het bijwerken van de database. Aan het einde van het jaar namen we weer afscheid van deze collega. Het totaal aan fte in 2018 was 3,5.

In 2018 zijn de mogelijkheden onderzocht tot het volgen de cao Zorg & Welzijn en de invoering van een pensioenvoorziening. Hierover is vooralsnog geen besluit genomen. Wel is besloten om per 2019 een prijscompensatie van 2,5 procent toe te kennen.

In 2017 waren voor alle medewerkers ontwikkelplannen opgesteld. In het kader hiervan volgden twee medewerkers in 2018 een scholingstraject.

Een bijzondere ervaring was het teamuitje, waarbij medewerkers een boottocht maakten over de Kaag met bewoners van een zorginstelling. De medewerker namen die dag de rol van vrijwilliger op zich en samen met andere Johanniter vrijwilligers hielpen ze de mensen waar nodig. De bewoners en de vrijwilligers genoten van de geheel verzorgde middag en dat gold zeker ook voor de medewerkers!

Dankzij de goede sfeer en samenwerking binnen het team zijn 2018 prima resultaten behaald en veelbelovende ontwikkelingen in gang gezet.

Processen

Onze insteek is dat we goed blijven doen wat we al doen en dat we met dezelfde middelen (tijd en geld) meer willen bereiken. Dit betekent onder andere dat we voortdurend investeren in verbetering van processen, zodat er efficiënter gewerkt kan worden.

Zo is eind 2017 een nieuw digitaal inschrijfsysteem voor de vrijwilligers van de vakantieweken geïntroduceerd. In de loop van 2018 bleek dat dit systeem werkte zoals gehoopt; het voorkwam misverstanden en verlaagde de administratieve last.

De afgelopen jaren is er binnen Johanniter Nederland steeds meer aandacht geweest voor de impact van het werk dat vrijwilligers doen. Hoe kunnen zij voor zoveel mogelijk mensen, zo vaak mogelijk iets betekenen? Die betekenis zit 'm meestal in het contactmoment. Het gaat niet om de koffie die wordt rondgebracht, maar om de aandacht die op dat moment gegeven wordt. Het aantal vrijwilligers dat bij ons is aangesloten is daarbij minder van belang dan het aantal contactmomenten

dat zij gezamenlijk genereren en de waarde van die contactmomenten. Hoe meer betekenisvolle contactmomenten, hoe groter de impact van onze vrijwilligers.

Impact is lastig te meten, zeker het kwalitatieve aspect. Daarom zijn we in 2018 begonnen om in eerste instantie een kwantitatieve impactmeeting te doen. Aan alle coördinatoren van Johanniter groepen is een korte vragenlijst voorgelegd met als doel een indicatie te krijgen van het aantal mensen dat via vrijwilligers wordt bereikt. Een groot deel van de coördinatoren reageerde, waardoor duidelijk werd dat een vrijwilliger gemiddeld een dagdeel per week aan vrijwilligerswerk besteedt. Hiermee hebben we wel kunnen berekenen hoeveel vrijwilligersuren er totaal gegenereerd worden, maar weten we nog niet hoeveel mensen hiermee bereikt worden. De complicatie is dat sommige activiteiten één op één plaatsvinden en andere in groepsverband. We denken nog na over een manier om wél een beeld te krijgen van het aantal mensen dat wordt bereikt via onze vrijwilligers.

Communicatie

Tot nu toe bracht Johanniter Nederland jaarlijks een vakantiebrochure uit met vakanties voor het komende jaar. Met het vernieuwen van de Johanniter vakanties was in 2018 ook een volledige herziening van de brochure nodig. Niet alleen wijkt het aanbod in 2019 sterk af van voorgaande jaren, ook de doelgroepen die wij willen bereiken zijn deels nieuw.

Om te benadrukken dat Johanniter Nederland een nieuwe weg is ingeslagen met de vakanties hebben we een brochure gemaakt die niet alleen wat betreft de inhoud, maar ook qua formaat, ontwerp en fotografie totaal anders is dan voorgaande brochures. De reacties zijn zeer positief.

In 2018 is daarnaast voor het eerst een aparte brochure gemaakt voor vakantie-vrijwilligers. Deze sluit qua vormgeving aan bij bovengenoemde brochure. In de brochure wordt per vakantie uitgelegd voor welke rollen en taken we vrijwilligers zoeken en welk profiel we daarbij voor ogen hebben. De vrijwilligers waren zeer te spreken over de folder en het effect is wat wij ervan hoopten. Bestaande vrijwilligers hebben zich aangemeld voor nieuwe vakantievormen en we hebben ook nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen voor de vakanties van 2019.

Ook de website is aangepast om het nieuwe vakantieaanbod goed te kunnen presenteren. Daarnaast is de pagina Johanniter Schoolplein verder uitgebreid. Overige veranderingen van de website betroffen regulier onderhoud, updates en nieuwsberichten.

Voor onze eigen achterban maakten wij drie nummers van het vrijwilligersmagazine Het Contactblad. Qua inhoud proberen wij een mix te creëren van onderwerpen die spelen bij onze vrijwilligersgroepen en de vakanties, maatschappelijke ontwikkelingen en bijdragen die vrijwilligers kunnen ondersteunen in het werk dat zij doen. We ontvingen veel positieve reacties op het blad.

Er is in 2018 een aantal nieuwe Johanniter promotiematerialen ontwikkeld. Vooral de usb-stick valt erg in de smaak.

Netwerken, keurmerken & wet- en regelgeving

Sinds 2016 nam Johanniter Nederland deel aan het door de overheid gesubsidieerde programma Vrijwillig dichtbij. Hierbij werkten veertien landelijke vrijwilligersorganisaties samen onder

projectleiding van Vereniging NOV. Het doel was vrijwilligers beter toe te rusten en meer slagkracht te geven sinds de overheid belangrijke delen van zorg en welzijn gedecentraliseerd heeft naar gemeenten. Deze decentralisatie gaat gepaard met financiële bezuinigingen en een groter beroep op het eigen sociale netwerk en de zelfredzaamheid van burgers.

Johanniter Nederland zette de subsidie in om de vraag gestuurde leeromgeving Johanniter Schoolplein te ontwikkelen. Daarnaast hebben we samen met de andere partners vrijwilligerswerk op de politieke en maatschappelijke agenda gezet. In 2018 is ondermeer een manifest opgesteld over het belang van betere samenwerking tussen overheid, beroepszorg en vrijwilligersorganisaties. Ook is een onderzoek uitgevoerd door de Universiteit van Humanistiek over de grenzen van vrijwilligerswerk. Het eindrapport werd gepresenteerd op de netwerkconferentie 'Vrijwillig geluk maken', waarop veel deelnemers uit het netwerk van Johanniter Nederland aanwezig waren. Deze conferentie was tevens het slotakkoord voor het subsidieprogramma.

Johanniter Nederland is ook actief lid van Johanniter International (JOIN), een internationaal samenwerkingsverband van zestien Johanniterorganisaties in Europa en het Midden Oosten. In 2018 namen we deel aan de bijeenkomsten van de werkgroepen PR & Marketing en Volunteers en we waren aangesloten bij de het internationale uitwisselingsprogramma van Johanniter vrijwilligers. Ook waren we aanwezig op de jaarvergadering in Lignano, Italië.

In mei 2018 werd de AVG van kracht. Johanniter Nederland is ruim voor de invoering actief aan de slag gegaan met acties die nodig zijn om de organisatie AVG-proof te maken. De wettelijke verplichting was de aanleiding hiervoor, maar ook los daarvan vinden wij het belangrijk om zorgvuldig met persoonsgegevens om te gaan. Daarom volgde Johanniter Nederland al de oude privacy wetgeving (WBP). Voor de AVG was echter een heel scala aan aanvullende maatregelen nodig. Vooral omdat wij bij de Johanniter vakanties te maken hebben met z.g. 'bijzondere persoonsgegevens'. Hiervoor gelden extra strenge richtlijnen.

Johanniter Nederland draagt het CBF keurmerk en moet daarom voldoen aan de kwaliteitseisen die dit orgaan aan goede doelen stelt. Het CBF hanteert hierbij vier categorieën, gekoppeld aan de totale baten van een organisatie. In 2018 viel Johanniter Nederland voor het eerst in een hogere categorie. De aanvullende eisen die hiervoor werden gesteld zijn hebben we met succes opgevolgd; ook in 2018 bleef Johanniter Nederland een door het CBF erkend goed doel.

Financiën in 2018

Het percentage van de bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van de totale baten was voor 2018 begroot op 78% en kwam uit op 83%. Dit is ruim hoger dan de norm van 75%.

Het percentage van de kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten uit eigen fondsenwerving was voor 2018 begroot op 7% en dat is in de realisatie 6% geworden. De norm ligt op maximaal 20%.

Het percentage van de bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van de totale lasten was voor 2018 begroot op 79% en deze ratio kwam uit op 81%, dus ruim boven de norm van 75%.

Opvallende cijfers

Het jaar 2018 werd afgesloten met een negatief saldo van € -13.602. Dit saldo wijkt niet materieel af van de begroting voor 2018. Het verschil wordt o.a. veroorzaakt door een klein verlies op de beleggingsportefeuille en hogere kosten voor de vakantielocaties.

Omdat de totale lasten in 2018 €13.509 hoger uitvielen dan begroot, en de baten met € -4.477 op het niveau van de begroting waren, was er geen noodzaak voor een extra bijdrage van uit Johanniter Orde in Nederland om het tekort aan te zuiveren buiten de reguliere bijdrage van deze organisatie.

Aan de lastenkant waren de daadwerkelijke kosten voor de vakantieweken € 16.510 hoger dan gepland. Dit werd deels gecompenseerd door € 5.517 hogere opbrengsten; beide zijn het gevolg van een grotere deelname van gasten aan de vakantieweken.

De kosten van beheer en administratie bleven met € 7.961 enigszins onder de begroting doordat er minder aan personeel werd uitgegeven dan begroot. Dit leidde ook tot een lagere doorbelasting van personeelskosten aan de verschillende activiteiten. Een toelichting op het directiesalaris is opgenomen in de bijlage van dit jaarverslag.

Externe fondsenwerving

De baten uit eigen fondsenwerving waren vrijwel gelijk aan het begrootte bedrag: respectievelijk € 316.013 versus € 317.000.

Johanniter Nederland prijst zich gelukkig met een groot aantal fondsen dat wil bijdragen aan de activiteiten. Veel van deze fondsen zijn bereid om hun steun ook langjarig te geven. Daarmee kan Johanniter Nederland op zeer efficiënte wijze externe fondsen werven. Zoals al aangegeven, belooft de verhouding tussen kosten en baten van de eigen fondsenwerving slechts 6%. Het totaal bedrag van kosten aan eigen fondsenwerving bedroeg in 2018 € 19.605 (begroot was €21.611).

Vooruitblik op 2019

Voortbordurend op de activiteiten van 2018 is het centrale thema voor 2019: **impact**. Hiermee bedoelen we dat alle activiteiten en ontwikkelingen die er op gericht zijn zo vaak mogelijk iets te betekenen voor zoveel mogelijk kwetsbare mensen in de samenleving.

Dit ligt in lijn van het uitgangspunt dat we ons niet langer primair willen profileren als een vrijwilligersorganisatie, maar veel meer als een organisatie die zich inzet voor kwetsbare mensen in de samenleving. Hiermee is de impact die ons werk op hen heeft in feite de bestaansgrond van onze organisatie. Daarbij heeft impact voor ons niet alleen een kwantitatieve waarde, maar zeker ook een kwalitatieve. Hoe kunnen we zoveel mogelijk betekenen voor mensen die het om welke reden dan ook in hun eentje niet redden?

Bij het verhogen van de impact van onze organisatie onderscheiden we drie deelgebieden:

- Zorginstellingen
- Vrijwilligers
- Vakanties

Zorginstellingen

Wij zetten ons in om de zorginstellingen waar Johanniter vrijwilligers actief zijn dusdanig te faciliteren dat zij vaker mooie momenten kunnen creëren voor de bewoners. Een belangrijke ontwikkeling hierin is het ter beschikking stellen van rolstoelbusjes aan zorginstellingen zodat zij de mogelijkheid hebben leuke uitstapjes te maken met de bewoners.

Vrijwilligers

Wij blijven investeren in onze vrijwilligers; door aandacht te geven, waardering te tonen en ervoor te zorgen dat zij hun werk optimaal kunnen doen. Het doel is dat zij voor zoveel mogelijk mensen, zo vaak mogelijk iets kunnen betekenen. Hoe meer betekenisvolle contactmomenten, hoe groter de impact van onze vrijwilligers.

Vakanties

Door het verbreden van ons vakantieaanbod kunnen we voor meer doelgroepen iets betekenen en kunnen we bovendien meer mensen een vakantie aanbieden.

Wij kijken er naar uit om met deze zaken aan de slag te gaan en we hebben er alle vertrouwen in dat dit veel positieve resultaten zal opleveren.

Bijlage

Bedrijfsvoering

Als stichting streeft Johanniter Nederland voortdurend naar een integrale en efficiënte inzet van mensen en middelen om de doelen te bereiken. Wij willen hierin transparant zijn naar de buitenwereld, daarom publiceren wij op onze website onder andere volgende (beleids)documenten:

- Statuten
- Begroting
- Jaarrekening
- Jaarverslag
- Informatie over het beloningsbeleid van medewerkers en directie
- Samenstelling bestuur inclusief hoofd- en nevenfuncties
- Jaarplan
- AO/IB
- Privacyverklaring
- Gedragscode vakantievrijwilligers
- Wijze van meten en evalueren
- Klachtenprocedure en -formulier

Voor meer informatie over deze onderwerpen, voor zover niet opgenomen in dit jaarverslag, verwijzen wij derhalve naar onze website.

Continuïteit en reserves

Johanniter Nederland houdt kapitaal en reserves aan teneinde continuïteit te kunnen garanderen naar de doelgroep en naar de medewerkers. Zo houdt Johanniter Nederland een Reserve Sociaal Plan aan met daarin als streefbedrag de salarissom voor één jaar, bedoeld als garantie voor het geval Johanniter Nederland ooit genoodzaakt mocht zijn haar activiteiten te beëindigen. In 2018 lag de reserve net iets onder het streefbedrag (na bestemming van het saldo van baten en lasten).

De continuïteitsreserve wordt aangehouden in verband met verplichtingen die zijn aangegaan voor een periode langer dan een jaar, niet zijnde verplichtingen voortvloeiende uit arbeidsovereenkomsten. In 2017 is Johanniter Nederland een leaseovereenkomst voor een personenauto aangegaan voor een periode van 5 jaar en een jaarlijkse verplichting van €10.872 (inclusief BTW).

Beleggingsbeleid

Johanniter Nederland houdt een kleine beleggingsportefeuille aan. Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een Beleggingsstatuut. Doelstelling is het opbouwen en in stand houden van een vermogen waarmee de Continuïteitsreserve en het Bestemmingsfonds Sociaal Plan aan hun doelomvang kunnen voldoen. De vermogensdoelstelling is derhalve het in stand houden van de effectenvermogen, gecorrigeerd voor geldontwaarding in eurotermen. De beleggingshorizon is lange termijn, ten minste vijf jaar. Het maakt in principe niet uit of het beoogde rendement in de vorm van contanten – (coupon)rente of dividend – of in de vorm van vermogensgroei wordt behaald. Alle beleggingen in de portefeuille dienen via een reguliere effectenbeurs verhandelbaar te zijn.

De omvang van de portefeuille is te gering voor een externe professionele vermogensbeheerder. Om die reden beheert de stichting zelf de portefeuille met advies van ABNAMRO Bank, waarbij gekozen

wordt voor fondsen en trackers om de benodigde spreiding te verkrijgen. Aangezien de rente thans zeer laag is, wordt, om de vermogensdoelstelling te halen, een materieel deel van de portefeuille in zakelijke waarden belegd (77%). Gegeven de lange termijn horizon en het feit dat Johanniter Nederland ook nog een materiële positie liquide middelen aanhoudt, is de huidige positie in zakelijke waarden in de ogen van het bestuur acceptabel.

Bezoldiging directie

Johanniter Nederland behaalde in 2018 een BSD-score van 360 punten (volgens de Regeling Beloning directeuren van goedgevoelensorganisaties). Deze score is gebaseerd op verschillende criteria, zoals de omvang (financieel) van de organisatie, het aantal medewerkers en vrijwilligers, de diversiteit van de activiteiten en de organisatorische inrichting.

Volgens de normstelling geldt voor een BSD-score van 360 een maximaal jaarinkomen van € 91.871. Het jaarinkomen van de directeur van Johanniter Nederland bedraagt € 64.450, op basis van een 36-urige werkweek, zijnde 0.9 fte. De totale bezoldiging bedraagt € 71.900. Het jaarinkomen van de directeur is hiermee lager dan het maximum dat volgens de beloningsregeling is vastgesteld.

Directie	
Naam	Lidwien van der Reep
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	Onbepaald
Uren	36
Parttime percentage	90
Periode	1-1-2018 - 31-12-2018
Bezoldiging (EUR)	
Brutosalaris	59.294
Vakantiegeld	5.156
Belaste vergoedingen/bijtellings	7.450
Totaal 2018	71.900

Vanaf 2019 zal Johanniter Nederland de bezoldiging van de directie en de toelichting hierop opnemen in de jaarrekening. Voor 2018 was dit niet meer mogelijk, vanwege een reeds goedgekeurde accountantscontrole.